

Minun toiveeni

Hei sinä,

Kädessäsi on käytännön opas palliatiiviseen tai saattohoitoon siirtyvälle. Minun toiveeni -opas on kirjoitettu sinun ja läheistesi tueksi vaativassa elämäntilanteessa. Voit käyttää tätä opasta myös missä tahansa elämänvaiheessa, jossa haluat pohtia viimeisiä toiveitasi.

Tämä käytännön opas täydentää Suomen Syöpäpotilaat -yhdistyksen tuottamaa Elämä, jätä ovi auki... -opasta, jossa käsitellään laajemmin niitä kysymyksiä, joita kuoleman läheisyys herättää. Elämä, jätä ovi auki... -oppaan löydät verkosta www.syopapotilaat.fi/potilasoppaat.

Olemme koonneet Minun toiveeni -oppaan, jotta sinun ja läheistesi olisi sen avulla helpompi käydä keskustelua vaikeistakin asioista. Oppaan avulla voit kertoa, miten toivot asiasi järjestettävän tässä vaiheessa ja kuolemasi jälkeen. Voit myös täyttää vihkosta itsenäisesti ja auttaa näin läheisiäsi omien toiveidesi toteuttamisessa.

Tämä opas ei ole juridisesti pätevä asiakirja, vaan esimerkiksi testamentin laatimiseksi käänny aina lakiasiantuntijan puoleen. Toivomme kuitenkin, että vihkonen rohkaisee sinua ja läheisiäsi käymään asioita läpi yhdessä.

Opasta saa Syöpäjärjestöjen jäsenyhdistyksiltä tai voit tulostaa sen syopajarjestot.fi-sivustolta.

Lämpimin terveisin,

Syöpäjärjestöt

Minun tietoni

Nimi: _____

Syntymäaika: _____

Osoite: _____

Puhelinnumero: _____

Minulle tärkeät ihmiset

Minulle tärkeitä ihmisiä ovat:

Toisen puolesta asioiminen ja edunvalvonta

Kun ihminen ei enää pysty hoitamaan asioitaan itse esimerkiksi sairauden takia, on etsittävä ratkaisu, miten asioita voidaan hoitaa hänen puolestaan. Läheinen voi hoitaa asioita esimerkiksi suomi.fi-valtuuksien avulla tai valtakirjalla. Näitä järeämpi työkalu on edunvalvontavaltuutus, viimeisenä keinona määrätty edunvalvoja.

Suomi.fi-valtuudet

Suomi.fi-valtuuksissa voit antaa haluamallesi täysi-ikäiselle henkilölle tai yritykselle oikeuden asioida puolestasi. Kyse on sähköisestä valtakirjasta, jonka tiedot tallennetaan valtuusrekisteriin. Sen avulla toinen henkilö voi asioida puolestasi sähköisesti erityisesti viranomaispalveluissa, kuten Omakannassa.

Tavallinen valtakirja

Henkilö voi valtuuttaa toisen henkilön hoitamaan tiettyä asiaa valtakirjan avulla. Valtakirjaa voi käyttää mm. pankissa ja eri viranomaisten luona. Valtakirja on tehtävä kirjallisesti. Lähes kaikki yritykset ja viranomaiset vaativat oman valtakirjalomakkeensa käyttämistä. Osapuoli, jonka kanssa asioidaan, arvioi vasta asiointitilanteessa, kelpaako valtakirja.

Edunvalvontavaltuutus

Edunvalvontavaltakirjalla annat jollekin luottohenkilölle oikeuden hoitaa asioitasi silloin, kun et pysty itse enää hoitamaan niitä esimerkiksi sairaudesta johtuen. Määrittelet valtuutuksessa, miten asioitasi saa hoitaa. Voit myös määritellä, miten valtuutetun toimintaa valvotaan.

Kun olet tehnyt edunvalvontavaltuutuksen etukäteen, valtuuttamasi henkilö voi hakea

valtuutuksensa vahvistamista Digi- ja väestötietovirastosta. Vahvistamiseen tarvitaan lääkärinlausunto siitä, että et enää pysty hoitamaan asioitasi. Lisätietoja edunvalvontavaltuutuksesta: www.dvv.fi/edunvalvontavaltuutus

On hyvä käyttää edunvalvontavaltakirjan laatimisessa apuna asiantuntijaa, kuten asianajotoimistoa tai oikeusaputoimistoa. Edunvalvontavaltuutuksessa on hyvä huomioida, että se voi olla hidas tapa saada valtuutetulle oikeudet valtuuttajan asioiden hoitoon. Käsittelyaika on yleensä kaksi–kolme kuukautta.

☐ **Olen tehnyt edunvalvontavaltuutuksen, valtuutettu on**

Määrätty edunvalvoja

Jos terveytesi, ymmärryksesi tai tapaturma rajoittaisi edellisten vaihtoehtojen käyttöä eikä sinulla olisi läheistä tukijaa, sinulle voidaan määrätä yleinen edunvalvoja, joka hoitaa asioitasi. Yleinen edunvalvoja määrätään vain silloin, jos asiat eivät tule millään muulla tavalla hoidetuksi. Tämä on viimeinen keino.

Hoitotahto

Hoitotahto tehdään siltä varalta, että et pysty itse osallistumaan hoitopäätöksiin. Voit tehdä hoitotahdon Omakanta-järjestelmässä, kirjallisesti todistajien vakuuttamana tai suullisesti.

Hoitotahdossa voit määritellä, milloin luovutaan hoitotoimista, jotka ylläpitävät elintoimintojasi keinoitekoisesti tai pidentävät elämääsi lyhytaikaisesti. On hyvä keskustella hoitotahdosta hoitavan henkilökunnan kanssa.

Hoitotahdolle ei ole tiettyä muotoa, mutta on suositeltavaa, että se tehdään kirjallisesti todistajien läsnäollessa. Hoitotahdon tekemiseen löytyy myös valmiita lomakkeita, jotka auttavat hoitotahdon tekemisessä. Hoitotahdosta on hyvä olla kotona myös printattu versio, niin että kotonasi käyvällä hoitohenkilökunnalla ja omilla läheisilläsi on tieto toimia sen mukaan.

☐ **Olen tehnyt hoitotahdon. Sijainti:**

Alaikäiset lapset

Lapsen edunvalvojana toimii yleensä lapsen huoltaja. Huoltaja on eloon jäänyt vanhempi tai muu henkilö, jolle lapsen huolto on uskottu. Lisäksi lapselle voidaan hakea oheishuoltajaa, jolla on huoltajan oikeudet, mutta ei elatusvelvollisuutta. Huoltajuusasioita on tärkeä pohtia yhdessä läheisten kanssa.

Lapsen huoltajat voivat laatia kuolemansa varalta niin sanotun huoltotestamentin. Siinä huoltajat ilmaisevat tahtonsa lapsen tai lasten

huoltajuuden järjestämisestä, jos huoltajat kuolevat. Tällainen asiakirja ei sido viranomaisia tai tuomioistuinta, mutta se otetaan huomioon, kun huoltajuuskysymystä ratkaistaan.

Päätös huoltajuudesta tehdään aina lasten etujen mukaisesti. Myös lapsilla on oikeus ilmaista tahtonsa huoltajuudesta kehitystasosta riippuen. Päätöksen huoltajuudesta tekee käräjäoikeus.

Lasteni huoltajuuteen liittyvät huomiot ja tarvittavat tiedot:

Pankkiasiat

Minulla on pankkitilit seuraavissa pankeissa:

Voit antaa pankkitiliin käyttöoikeuden toiselle henkilölle. Käyttöoikeuden jakaminen voi auttaa juoksevien asioiden hoitamisessa. Käyttöoikeuden tiliin voi antaa helposti esimerkiksi verkko-pankissa. Sen sijaan verkkopankkitunnukset ovat henkilökohtaiset eikä läheisesi voi käyttää niitä kuolemasi jälkeen.

Tilien käyttöoikeudet (puoliso/lapsi/joku muu): _____

Kuolinpesän osakkaat voivat avata kuolinpesälle kulutilin juoksevia asioita varten. Tästä toimintatavasta voi kysyä lisätietoa pankista.

Avioehtosopimus

Avioehtosopimus on puolisoitten yhteinen sopimus siitä, että suhteen päättymisen tai kuoleman jälkeen omaisuutta ei jaeta avioliittolain mukaisesti tasan. Avioehtosopimus on lainvoimainen vasta, kun se on rekisteröity Digi- ja väestötietovirastoon.

☐ **Olen tehnyt avioehtosopimuksen**

Testamentti

Testamentti kannattaa tehdä, jos haluat että omaisuutesi jaetaan kuolemasi jälkeen muulla tavalla kuin laissa on määrätty. Testamentilla voi esimerkiksi määrätä, että testamentinsaajan aviopuolisolla ei ole avio-oikeutta testamentilla saatuun omaisuuteen. Käänny testamentin laatimiseksi aina lakiasiantuntijan puoleen.

- ☐ **Olen tehnyt virallisen testamentin**
☐ **En ole tehnyt virallista testamenttia**

Säilytyspaikka: _____

Lahjat ja ennakoperintö

Olen antanut seuraavat lahjat: _____

Olen antanut ennakoperintöä: _____

Näitä lahjoja ei tulisi huomioida ennakoperinnöksi: _____

Lainhuudot ja arvopaperit

Minulla on lainhuuto seuraaviin kiinteistöihin: _____

Omistan seuraavat asunto-osakkeet: _____

Lainat ja velat

Minulla on seuraavat lainat (euromäärä sekä velkataho):

Vakuutukset

Minulla on seuraavat henki-, säästö-, tapaturma-, sairaus ja omaisuusvakuutukset:

Työntekijän vakuutusturva säilyy kolme vuotta työsuhteen vakuutusehtojen mukaisesta päättymisestä, jos työsuhde päättyi työkyvyttömyyseläkkeelle jäämiseen. Tarkempaa tietoa löydät sivulta www.trhv.fi.

☐ Työnantajani on vakuuttanut minut ryhmähenkivakuutuksella.

Muut sopimukset, asiakirjat ja muuta tärkeää

Sähkösoimus: _____

Vesiliittymä: _____

Netti/puhelinliittymät: _____

Lehdet ja muut tilaukset: _____

Muita sopimuksia: _____

Perunkirjoitus

Toivon, että perunkirjoitukseni asianhoitajana toimii:

Perunkirjoitusta varten kootaan kaikki asiakirjat vainajan varoista ja veloista. Perukirjaan liitetään mahdollinen testamentti ja avioehtosopimus, perinnönjakokirja, jos perinnönjako on jo toimitettu, sekä osituskirja tai perinnönjakokirja, jos vainajan puoliso on kuollut aiemmin ja vainajan ja puolison perinnönsaajien välillä on toimitettu ositus ja perinnönjako.

Perukirjaa varten tarvitaan myös sukuselvitys, jonka perukirjan laatija tai kuolinpesän osakas voi tilata kuoleman jälkeen joko seurakunnasta (evangelisluterilainen tai ortodoksinen) tai Digi- ja väestötietovirastosta. Seurakunnat käyttävät todistuksesta nimeä virkatodistus.

Lisätietoa perunkirjoitukseen liittyen saa verottajan ja Digi- ja väestötietoviraston verkkosivuilta.

Kuolinpesän tyhjennys

Toiveeni koti-irtaimistoni ja kotini tyhjentämisen suhteen:

Käytössäni olevat verkkopalvelut

Verkkopalveluja ovat esimerkiksi sähköposti, Facebook, WhatsApp ja erilaiset suoratoistopalvelut. Jollakin läheiselläsi olisi hyvä olla pääsy tietokoneellesi ja puhelimellesi.

Käytän seuraavia verkkopalveluita:

Tietokoneelleni ja/tai puhelimelleni pääsee:

Jäsenyydet

Olen jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä, liitoissa ja yhteisöissä:

Hautajaistoiveeni

Siunaus/saattotilaisuus sekä muistotilaisuus voidaan järjestää monella tavalla. Toivottavasti seuraavat kysymykset auttavat, kun pohdit, mitä toiveita sinulla on viimeisen juhlasii järjestämiseksi.

Toivon, että hautajaiseni järjestää (henkilö): _____

En kuulu seurakuntaan/seurakuntani: _____

Toivon, että hautajaiseni järjestetään

- ☐ evankelis-luterilaisen perinteen mukaan
- ☐ ortodoksisen perinteen mukaan
- ☐ _____ uskontokunnan tavan mukaan
- ☐ ateistisen/uskonottoman tavan mukaan

Minulla on toive hautaustoimistosta: _____

Arkku vai tuhkaus

- ☐ Haluan arkkuhautauksen
- ☐ Haluan, että minut tuhkataan
- ☐ Läheiseni saavat päättää

Haluan tulla haudatuksi

- ☐ sukuhautaun _____ hautausmaalla
- ☐ uuteen hautaan _____ hautausmaalla
- ☐ Läheiseni saavat päättää

Haluan, että tuhkanii sirotellaan

- ☐ muistolehtoon
- ☐ luontoon/mereen
- ☐ johonkin muuhun paikkaan maanomistajan luvalla _____
- ☐ Läheiseni saavat päättää

Arkku, uurna, kukat ja viimeiset vaatteet

Voit esittää toiveita liittyen esimerkiksi arkkuun, uurnaan ja kukkiin. Voit myös esittää toiveita vaatteista, joihin haluat tulla puetuksi. Jos et esitä toivetta vaatteista, käytetään perinteistä arkkuvaatetta. Hautaustoimistot auttavat kaikenlaisissa toiveissa hautajaisten suhteen.

Minulla on seuraavia toiveita arkun, uurnan, kukkien ja viimeisten vaatteiden suhteen:

Toiveita siunaus- ja saattotilaisuuteen

Suomessa ihminen saatetaan viimeiselle matkalle siunaus/saattotilaisuudessa, jonka lisäksi järjestetään usein muistojuhla. Kirkollinen siunaustilaisuus etenee tietyn kaavan mukaan. Uskonottomalle saattotilaisuuden kululle ei ole valmiiksi määriteltä kaavaa, mutta tilaisuus voi edetä jossain määrin luterilaista kaavaa mukaillen. Usein sekä siunaus- että saattotilaisuudessa soitetaan tai lauletaan vainajalle tärkeää musiikkia.

Toivon siunaus- tai saattotilaisuuden järjestettävän kappelissa/kirkossa/muulla:

Toiveeni hautajais- ja saattoväestä: _____

Toivomani arkunkantajat: _____

Toivomani pappi/puhuja: _____

Musiikkitoiveet ja toivomani laulajat ja esiintyjät:

Muita toiveitani siunaus/saattotilaisuuteen:

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus on siunaus/saattotilaisuutta vapaamuotoisempi hetki, josta voi tehdä kokonaan omannäköisensä. Tilaisuus on tarkoitettu läheisille, jotta he voivat muistella ja jakaa surua yhdessä. Usein tilaisuudessa on kahvi- tai ruokatarjoilu sekä puheita tai esityksiä.

- ☐ En toivo, että minulle pidetään muistotilaisuutta.
- ☐ Jätän muistotilaisuuden suunnittelun läheisteni päätettäväksi.
- ☐ Toivon, että muistotilaisuus järjestettäisiin alla kirjaamallani tavalla.

Toivomani muistotilaisuuspaikka: _____

Musiikki- ja ohjelmatoiveeni: _____

Toiveita muistopöydän suhteen: _____

Tarjoilutoiveet: _____

Toivon muistotilaisuudessa olevan esillä seuraavia elämäni liittyviä asioita tai esineitä:

Muita toiveita muistotilaisuudesta: _____

Hautajaisten kustannukset

Voit olla oikeutettu hautausavustukseen esimerkiksi ammattiliiton, lisäeläkemaksun tai työnantajan maksaman ryhmähenkivakuutuksen kautta. Jos olet varaton, omaiset voivat hakea hautausavustusta asuinkunnaltasi.

- ☐ Olen varannut rahaa hautajaisjärjestelyihin: _____
- ☐ Olen oikeutettu hautausavustukseen, jonka maksaa: _____

Hautamuistomerkki ja haudan hoito

Voit toivoa haudalle perinteistä hautakiveä, rautaristiä tai nimikylttiä muistolehtoon. Voit myös esittää toivomuksen tekstistä hautamuistomerkkiin.

Toivon: _____

Toivon, että hautani hoidosta vastaa: _____

Kuolinilmoitus

Toivon, että kuolinilmoitukseni

- ☐ julkaistaan kutsuna ennen hautajaisia
- ☐ julkaistaan ennen hautajaisia, mutta ei kutsuna
- ☐ julkaistaan hautajaisteni jälkeen
- ☐ En toivo, että kuolinilmoitusta julkaistaan

Toivon, että kuolinilmoitukseni julkaistaan seuraavissa lehdissä/seuraavissa paikoissa:

Runo- tai mietelause, jonka haluaisin kuolinilmoitukseeni:

Muita toiveita kuolinilmoitukseen liittyen: _____

Ystävät ja verkostot, joille toivon, että kuolemastani ilmoitetaan:

Muita asioita,
joita toivon läheisteni huomioivan

Haluan vielä sanoa...

Valtakunnalliset neuvontapalvelut

Syöpäjärjestöt tarjoaa maksuttomia tukipalveluita sairastuneelle ja hänen läheisilleen sairauden eri vaiheissa. Voit ottaa Syöpäjärjestöjen neuvontapalveluun yhteyttä mistä päin Suomea tahansa.

- **Neuvontapalvelut** www.kaikkisyovasta.fi/neuvontapalvelut
- **Neuvontapuhelin** palvelee numerossa 0800 19414.
Puhelinajat ma ja to klo 10–18 sekä ti, ke ja pe klo 10–15.
- **Sähköpostineuvonta:** neuvonta@cancer.fi.
- **Chat:** Kaikki syövästä -sivustolla voit keskustella hoitajan kanssa klo 9–15.

Syöpäkipulinja palvelee arkisin klo 9–12 numerossa 050 369 6707.

Etuusneuvontapuhelin palvelee keskiviikkoisin klo 15–17 numerossa 0800 411 303.

Etuusneuvonta palvelee myös sähköpostitse: etusneuvonta@cancer.fi.

Tukihenkilö- ja kurssitoiminta

Tukihenkilö voi toimia sairastuneen tai hänen läheistensä tukena myös palliatiivisen ja saattohoidon vaiheessa. Syöpäjärjestöt tarjoaa myös erilaisia kursseja esimerkiksi parantumaton syöpä sairastaville sekä läheisensä menettäneille. Kysy tukihenkilö- sekä kurssitoiminnasta lisää omasta alueellisesta syöpäyhdistyksestä tai valtakunnallisesta potilasjärjestöstä.

Alueelliset syöpäyhdistykset ja valtakunnalliset potilasjärjestöt

Alueelliset syöpäyhdistykset sekä valtakunnalliset potilasjärjestöt tarjoavat syöpään sairastuneille ja heidän läheisilleen tietoa, tukea ja neuvontaa, koordinoivat tukihenkilötoimintaa sekä kurssi- ja virkistystoimintaa.

Alueelliset syöpäyhdistykset

Etelä-Suomen Syöpäyhdistys

www.etela-suomensyopayhdistys.fi

Keski-Suomen Syöpäyhdistys

www.keski-suomensyopayhdistys.fi

Kymenlaakson Syöpäyhdistys

www.kymenlaaksonsyopayhdistys.fi

Lounais-Suomen Syöpäyhdistys

www.lounais-suomensyopayhdistys.fi

Pirkanmaan Syöpäyhdistys

www.pirkanmaansyopayhdistys.fi

Pohjanmaan Syöpäyhdistys

www.pohjanmaansyopayhdistys.fi

Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys

www.pohjois-karjalansyopayhdistys.fi

Pohjois-Savon Syöpäyhdistys

www.pohjois-savonsyopayhdistys.fi

Pohjois-Suomen Syöpäyhdistys

www.pohjois-suomensyopayhdistys.fi

Saimaan Syöpäyhdistys

www.saimaansyopayhdistys.fi

Satakunnan Syöpäyhdistys

www.satakunnansyopayhdistys.fi

Ålands Cancerförening

www.cancer.ax

Valtakunnalliset potilasjärjestöt

Colores – Suomen Suolistosyöpäyhdistys

www.colores.fi

Rintasyöpäyhdistys – Europa Donna Finland

www.europadonna.fi

Suomen eturauhassyöpäyhdistys Propo

www.propo.fi

Suomen Kurkku- ja Suussyöpäyhdistys

www.le-invalidit.fi

Suomen Syöpäpotilaat

www.syopapotilaat.fi

SYLVA

www.sylva.fi

Muistiinpanoja

[illegible]

Syöpäjärjestöt

